

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราดูชีวิตเรานะ ชีวิตเรานี้เราเกิดมามีวาสนา คำว่ามีวาสนาเพราะอะไร เพราะว่ามันเหมือนคนเป็นไข้ คนเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วมันมียารักษาโรคได้ แต่ทางโลกดูสิ เวลาศาสนาเขาเปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ เมื่อก่อนนั้นเขาบอกว่าโลกนี้เป็นโลกแบน โลกนี้พระเจ้าเป็นผู้สร้าง เวลาวิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ขึ้นมาแล้ว ความไม่เชื่อนี้มันปั่นป่วน มันสะเทือนใจเขามากนะ

เวลาคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส เขาคิดของเขาได้เรื่องโลกกลม เห็นใหม่ เวลามันปั่นป่วนเพราะอะไร เพราะเราถือคติกันมา แล้วเราโค่นลงล้างด้วยวิทยาศาสตร์ไง คิดดูสิ คนนี้เชื่อกันมาเป็นหลายชั่วอายุคน แล้วโค่นลงล้างไปอย่างนั้น

เราจะบอกว่า “ยา” ยาที่รักษาโรคได้ไง เราเป็นชาวพุทธ เรามียาที่รักษาโรคได้ รักษาโรคได้นะ โรคอะไร โรคเกิด โรคแก่ โรคเจ็บ โรคตายไง เราไปมองกันข้างนอกว่าเราเป็นโรคเป็นภัยโรคภัยไข้เจ็บนี้ เรารักษาหายแล้วเราจะดีใจ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้น่าคิดมากนะ “ผู้ไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ”

คนเรานี้เกิดมาเจ็บไข้ได้ป่วยน้อย เราจะไม่ต้องเข้าโรงพยาบาล เราจะไม่ต้องไปทนทุกข์นะ เราไปดูสิ ญาติเรา ลูกเรา พ่อแม่เราเจ็บไข้ได้ป่วย เราไปเฝ้า เห็นใหม่ ถ้าโรครักษาหาย มันก็ชั่วคราว ดูสิในโรงพยาบาลนะ เขารักษากันไม่ได้ก็รักษาประคองอาการกันไป นี่เพราะโลกเจริญเวลาทุกข์ เวลาเป็นโรคภัยไข้เจ็บขึ้นมาจะทุกข์ยากนะ ได้แต่มองหน้ากัน ได้แต่ปลอบใจกัน เห็นใหม่ นี่โรครกรรม

ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ที่ว่าการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายแล้วล้างได้แล้ว เห็นใหม่ วันคืนล่วงไปๆ วันคืนนี้ ราตรีเดียว ผู้ที่มีราตรีเดียวเพราะอะไร เพราะมันไม่มีวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี หรือ วันทำการเราก็ทำการ เห็นใหม่ วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดของเรา

พอวันเสาร์วันอาทิตย์ เรามีวันพักผ่อน เรามีวันหยุดของเรา นี่มันเป็นสมมุติ สมมุติโลกขึ้นมาด้วยความคิดของนักปราชญ์ เพื่อจะให้การทำงานของเรารู้สึกผ่อนคลาย โลกหยุดๆ พร้อมกัน ถ้าต่างคนต่างวัฒนธรรม การหยุดไม่เหมือนกัน

ระบบเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจต้องให้เหมือนกัน ต้องมีคุณค่าเท่ากัน เราอยากเจริญไปกับเขา เราอยากจะมีปัจจัยเครื่องอาศัย เราต้องการที่พึ่งที่อาศัย เราก็มุ่งที่พึ่งที่อาศัย สิ่งนี้คืออาศัยได้ อาศัยโดยสมมุติ สิ่งใดสมมุติไฉน

นี่ว่ามันมีราตรีเดียว ไม่มีวันทำการและไม่มีวันทำการ มัน ๒๔ ชั่วโมงเท่ากัน โลกหมุนไปเหมือนกัน สิ่งนี้เหมือนกันนะ ใจมันเป็นปกติใจ มันไม่ตื่นตื่นไปตามเขา มันก็ไม่ไปตามกระแส ไซ้ไหม คุณสิ เวลาปลุกกระแสดิด เห็นไหม เวลาเขาปลุกมีอบกัน ถ้าคิดแล้วนะคุณได้ยากมาก คนตื่นนี่มันจะไปประสามันเลย นี่ดูเราเห็นมีอบไซ้ไหม?

ธุรกิจการค้าก็เหมือนกัน แรงโฆษณา แรงต่างๆ ถ้าสินค้าตัวไหนดี มันก็เป็นไป นี่ตามกระแส เราไปซื้อสินค้ากัน เราไปใช้จ่ายกัน มันเป็นความที่มันไม่จำเป็นนะ คุณสิ คุณอย่างโยม เห็นไหม เสื้อผ้าเราหากันเท่าไร พระนี่นะมีผ้าจีวรผืนเดียวนะ ออกบิณฑบาตก็ผืนนี้ ออกกิจกรรมที่ไหนก็ผืนนี้ ผ้า ๓ ผืนทำไมอยู่ได้ล่ะ? แต่ของเรานี้ เราไปตื่นกระแสตามโลกไปไฉน

แต่ถ้าเป็นราตรีเดียว มันไม่ตื่นกระแสไปตามโลก ปัจจัยเครื่องอาศัย มันปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็ดำรงชีวิต มันจะไม่ไปตื่นกับโลก มันก็เข้ามาเรื่องกรรม คุณสิ คุณอย่าง กกด.โดนตัดสินจำคุก เห็นไหม ผู้ที่มีอำนาจเวลาทำความเสียหาย มันทำความเสียหายทั้งสังคมนะ ผู้ที่มีอำนาจเห็นไหม

แล้วเราบอกว่าเวลาผลของกรรม นี่เขาทำอะไรเขารู้ของเขา แล้วเวลาตัดสินเข้าไปแล้ว เขามีความทุกข์ของเขาไหม เขามีความทุกข์ของเขา แต่เวลาเราคิดกัน ทำไมเขาทำกรรมแล้วกรรมจะไม่ให้ผล มันให้ผลแล้วไฉน สิ่งนี้ให้ผลเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน การกระทำของเราจะ กรรมมันเกิดขึ้นมา เห็นไหม เวลาเราเกิดขึ้นมา คนทำที่ว่ากรรมยังให้ผล เขาก็ยังทำให้สังคมแปรปรวนไปตลอดเวลา แต่ถ้าคนดีขึ้นมา ดูในหลวงสิ ในหลวงท่านออกมาประชาสัมพันธ์อะไรของท่าน ในหลวงไม่เคยประชาสัมพันธ์ตัวเองนะ แต่พวกเราเคารพในหลวงเพราะอะไร เพราะในหลวงทำจริงด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อความเจริญของจริง

เวลาผู้มีอำนาจ ถ้ามีอำนาจโดยธรรมมันทำให้โลกร่มเย็นเป็นสุข ถ้ามีอำนาจขึ้นมา เห็นไหม แล้วเรื่องของกรรม ทำชั่วแล้วทำไมเขายังเชิดหน้าชูตาของเขาได้ เขาทุกขร้อนของเขาไปแล้วเวลากรรมให้ผลเขาต้องให้ผลไป แล้วพวกเรานี้เป็นรากหญ้า แล้วทำไมเราต้องมารับผลอันนี้ด้วยล่ะ รับผลอันนี้มันเป็นสภากรรม

คนถามบ่อยมาก “เวลาเครื่องบินตก เขามาต่างคนต่างถิ่นเขามา ทำไมมาอยู่เครื่องบินลำเดียวกัน ทำไมไปตกไปตายพร้อมกัน” มาจากคนละจุดคนละแดนนะ แต่มาอยู่เครื่องบินลำเดียวกันก็ตกพร้อมกันนะ นี่เวลากรรมมันให้ผล เห็นไหม ต่างคนต่างมา แล้วมาขึ้นเครื่องบินต้องไปตกเหมือนกัน ต้องไปตายพร้อมกัน แล้วเขาทำกรรมมาพร้อมกันหรือ? สิ่งที่ทำกรรมพร้อมกันมันเป็นการกระทำมาตั้งแต่เขาเคยสะสมมาไม่ชาติใดก็ชาติหนึ่ง

นี่ก็เหมือนกัน สภากรรม เราเกิดมาร่วมสมัยกัน เวลาสังคมมีปัญหาไป เราก็ต้องร่วมรับสังคมอย่างนี้ไป เห็นไหม นี่เกิดเป็นญาติกันโดยธรรม เรามีปากมีท้องเหมือนกัน เราต้องกินอึมนอนอุ้นเหมือนกัน แล้วกินอึมนอนอุ้นของใคร? วัฒนธรรมของใคร? ความเห็นของใคร?

สิ่งที่เป็นสภาวะแบบนั้นมันเรื่องของกรรมนะ แล้วเรามาย้อนกลับมาที่เรา ถ้าเราอยู่ในสังคมใด เราสภาวะสิ่งใด เห็นไหม เห็นเขาทำคุณงามความดี ถ้ามันสะท้อนหัวใจนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ว่า การ ถ้าคำพูดนี้สะท้อนหัวใจเรา เรามีโอกาสเพราะอะไร?

เหมือนเด็ก เด็กนี้เวลามันเล่นของมัน มันเพลินของมัน ถ้าผู้ใหญ่เตือนแล้วมันยังเถลไถลอยู่ มันยังไม่มีความรู้สึก ถ้าเด็กมันฟังของมันว่าสิ่งนั้นมันเป็นโทษ มันจะไม่ทำ นี่ก็เหมือนกัน ความคิดของเราเหมือนเด็กๆ ความคิดของเรามันว่าสิ่งนั้นถูกต้องของมัน มันเห็นสภาวะสิ่งนั้นเป็นความดีของมัน มันพอใจของมัน เห็นไหม เพราะมันพอใจ ตัณหาความทะยานอยากมันลุดกระชากลากไป

เวลาธรรมจะเข้าไปสะท้อนหัวใจ เห็นไหม มันจะปล่อยได้ มันจะวางได้ไง ถ้าเราฟังธรรมแล้วสะท้อนหัวใจ ขนลุกขนพอง น้ำตาไหลเลยนะ ถ้ามันสะท้อนหัวใจ เพราะอะไร เพราะกิเลสมันอยู่ตรงนั้นไง เราจะแก้ความผิดความถูกได้ มันต้องแก้จากความนึกคิดของเรา

แล้วเวลาเราเห็นสังคม ถ้าสังคมที่มันเป็นสภาวะแบบนั้น ทำไมไม่เป็นอย่างนั้น เพราะมันมีดมันบอดในหัวใจไง มันมีดมันบอดในหัวใจนะ นี่เชิดหน้าชูตากัน แล้วก็ลุดกระชากลากไป

สภาวะของเขา แต่ถ้าเราฟังธรรมของเราแล้วสะท้อนหัวใจของเรา เราเป็นคนดี เราเป็นคนมี โอกาสไง มันสะท้อนหัวใจ

ถ้ามันสะท้อนหัวใจขึ้นมามันจะคิดอะไร มันคิดดีคิดชั่วนี้ มโนกรรมมันเกิดก่อน มโน ปุพฺพกมา ฐมา ใจมันเป็นต้นเหตุ ใจเป็นประธาน ใจเป็นคนคิด ใจเป็นคนโลกมาก ใจเป็นคน ทุกข์ เจ็บไข้ได้ป่วยร่างกายมันก็รักษากันไปอย่างนั้นละ แต่เวลาหัวใจ เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่าน สอนไว้ “เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยให้ป่วยคนเดียวนะ ให้ร่างกายมันเจ็บป่วยไป แต่หัวใจอย่าไปเจ็บป่วย กับมัน อย่าเจ็บป่วย ๒ คน ร่างกายก็เจ็บป่วย หัวใจก็เจ็บป่วย”

ถ้าหัวใจเจ็บป่วยไปด้วย มันทำให้เราวิตกกังวลไป มันกลับทุกข์ ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ แต่ถ้า ร่างกายเป็นสภาวะแบบนั้น เวลาเราสุขทำไมเราพอใจละ เวลามันทุกข์ทำไมเราปฏิเสธละ สิ่งที่ไม่ พอใจเราปฏิเสธตลอดเลย เห็นใหม่ ตัณหา วิภวตัณหา พอใจก็เป็นตัณหา วิภวตัณหาที่เป็นตัณหา เพราะมันปฏิเสธไง

มันปฏิเสธไม่ได้ ปฏิเสธไม่ได้เพราะอะไร เพราะผลที่เราทำมา สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นมาเพราะเรา ทำมานะ คุณีเวลาคนที่เขาออกกำลังกายตอนเช้า เห็นใหม่ เขาออกกำลังกายของเขาไป เขาจะ แข็งแรงของเขา สุขภาพเขาจะดี ใ้เราไม่ทำอะไรเลย นอนจมอยู่กับความพอใจของเรา แล้วจะให้ ร่างกายเราแข็งแรง มันจะแข็งแรงไปได้ไหมละ?

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่มันเข้มแข็งมันสร้างสมมา นี้ให้มีทาน มีศีล มีภาวนา ใครเคยภาวนา ใครเคยใช้ความคิดมันจะมีปัญญา ถ้ามีปัญญาเราจะไม่เป็นเหยื่อใครเลย ไม่เป็นเหยื่อของกระแส นะ แล้วไม่เป็นเหยื่อกับกิเลสของเราเองด้วย ไม่เป็นเหยื่อกับตัวเราเองด้วย ถ้าไม่เป็นเหยื่อเพราะ อะไร?

เพราะมันมีสติไง สติสัมปชัญญะ เรายับยั้งของเราได้ พอยับยั้งของเราได้ เห็นใหม่ ต้นโพธิ์ ต้นไทรนกเขาจะอาศัยนะ เป็นผู้นำที่ดี มันจะทำให้สภาวะกรรม กรรมของสังคมนั้นดีขึ้น คุณสังคม หมู่ใดดี ถ้าหัวใจหมู่บ้านนั้นดี ผู้เฒ่าในสังคมนั้นดี ผู้เฒ่าเขาจะเป็นหลักของหมู่บ้านนั้น เขาจะเชื่อ ฟังกันนะ เขาเคารพกันด้วยวัฒนธรรม

แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้เลย เดี่ยวนี้คิดกันแต่ว่าใครมีหน้ามีตา มีหน้ามีตามันประชาสัมพันธ์มากก็ได้ มันเป็นมีหน้ามีตาโดยสังขรณ์ความจริงก็ได้ สิ่งนี้มันเป็นความจริงนะ ความจริงจากภายนอก ความจริงจากภายใน ถ้าเป็นผู้เฒ่าหัวใจของเราละ?

เวลาเราแก่เราเฒ่าขึ้นมา มันแก่เฒ่า แล้วคูตี ความคิดของเราตั้งแต่เด็ก ๆ จนปัจจุบันนี้ มันแก่เฒ่าไหม ความคิดไม่มีเคยแก่ณะ ใจนี้ไม่เคยแก่ณะ เพราะอะไร เพราะเราตายไปเราก็ไปเกิดใหม่ นะ จิตนี้ปฏิสนธิตลอดเวลา ไม่เคยเว้นวรรค ไม่เคยว่าง จิตนี้ไม่เคยว่างเลย มันมีความรู้สึก ความรู้สึกนี้ปฏิเสธไม่ได้ แม้แต่นอนหลับมันก็ฝันนะ

แต่ถ้าเราทำความสงบของใจ จิตมันจะพักของมัน ถ้ามีปัญหาขึ้นมา มันจะเป็นหลักของมัน เห็นไหม เราเองก็เป็นหลักของตัวเองได้ อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนได้ตนก็ไม่แบกรับภาระ

คูตี คุณครูบาอาจารย์ของเราสิ หานะ หาเพื่อสังคัมมหาศาลเลย แล้วท่านแบกรับภาระใหม่ เสร็จแล้วก็แล้วกัน ท่านอยู่กับปัจจุบันตลอด ท่านจะมีความสุขตลอด เราไปยึดเหนี่ยวอดีตอนาคตนะ ห่วงอดีตอนาคต ถ้าในปัจจุบันดี เราจะคิดตลอดไปนะ ในปัจจุบันนี้ดี

ศาสนาสอนอย่างไรไง ศาสนาพุทธของเรามันเป็นปัจจุบันนะ แล้วคูตี เวลาในธรรมวินัยจะเหมือนคลื่นทะเล มันจะพัดสรรพสิ่งทั้งหลายขึ้นไปบนฝั่ง มันจะไม่ให้อยู่ในท้องทะเลนั้น นี้เหมือนกัน ภิกษุที่ประพฤติปฏิบัติดี เป็นผู้ออกรบ เห็นไหม ถ้าศีลธรรมดี การกระทำดี มันจะอยู่ในทะเลที่ดี ถ้ามันทำสิ่งไม่ดีนะ เป็นสิ่งที่เศร้าหมองมันจะพัดเข้าหาฝั่ง พัดเข้าหาฝั่งไปตลอดเวลา หรือไม่มันก็ผุกร่อนไปในทะเลนั้น

กรรมก็เหมือนกัน เราอย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจ คูตี ว่าเขาทำกันอย่างนั้น แล้วทำไมเรามีผล สภาวะแบบนั้น กรรมมันจะให้ผล สิ่งที่กรรมมันจะให้ผล เห็นไหม ดูทางวิทยาศาสตร์ เวลาตัดสินใจ ต้องเป็นอย่างนั้น เพื่อสังคัมจะร่มเย็นเป็นสุข คนพาล คนเกเรไม่ให้อยู่ในสังคัมนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราก็ไม่ต้องการให้อยู่สังคัมนั้น แต่เราก็ไม่ทำลายกรรมใหม่ตลอดไปไง ให้มันจบกันสั้นไป แล้วถ้าถึงเวลาของเขา กรรมนั้นจะให้ผลเขาตลอดไป สังคัมพุทธเราให้เชื่อกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สิ่งที่เราทำคุณงามความดีมา ถ้าเราไม่ทำคุณงามความดีมานะ เราจะไม่มี ความรู้สึกอย่างนี้ ความรู้สึกว่ามันรู้สึกถึงคุณค่าของตัวเองเราไป

ถ้าตัวคนเรา เห็นใหม่ อยู่บ้านมันหมักหมม มันจะมีความสุขอะไร ถ้าเราออกไปเสียสละ เราไปเสียสละ เราไปฟังธรรม มันก็ได้ผ่อนคลาย มันได้เปิดเอาสิ่งหมักหมมในหัวใจออกไป มันจะมีความสุขสบาย ชีวิตคุณค่ามันอยู่ตรงนี้ไง ตรงที่ความสุขในครอบครัวของเรา พ่อแม่ปู่ย่า ตายายยิ้มแย้มแจ่มใส ความสุขมันอยู่ที่ใจ ความสุขสิ่งที่ปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นความสุขด้วยอามิส สิ่งที่อาศัยด้วยอามิสนะ เราไปอาศัยมัน เราไปกระทบกระเทือนมัน มันถึงจะมีความสุข กับความสุขในปัจจุบันนี้ไง

ถ้าความสุขในปัจจุบันนี้นะ นี่คุณค่าของใจ วัตถุประสงค์ด้วยความสุขนะ สิ่งต่างๆ ที่เขาล่องทางโลกจะไม่สามารถจะมาล่อเราได้เลย แล้วเราจะไม่ตื่นไปกับกระแสเขาเลย ประเทศชาติของเราจะมั่นคงเพราะเรามั่นคง ในครอบครัวเรามั่นคง ในความเห็นของเรามั่นคง แต่สังคมมันจะปั่นป่วน เราก็มองออกไปนะ

นี่กรรมของเขา เขาสร้างกรรมมาอย่างนั้น คุณบางครอบครัว เห็นใหม่ เขาจะมีปัญหาของเขา ตลอดเวลาเลย ปัญหาของเขา เขาสร้างของเขามา แล้วถ้าปัจจุบันนี้สิ่งนั้นมันเป็นอดีตมา ถ้าในปัจจุบันเขาแก้ไขตรงนี้นะ ทุกคนถ้ายังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก มีโอกาสแก้ไข เมื่อใดแผ่นดินกลบหน้าหรือขึ้นเชิงตะกอนแล้วนะ จิตออกไปแล้วนี่ เราหมดโอกาส

พอหมดโอกาส จิตมันไปเกิดใหม่ พอไปเกิดสถานะใหม่ ถ้าไปเกิดบนสวรรค์นะ มันก็เพลินไป ถ้าไปเกิดในนรก สิ่งนั้นก็บีบคั้นเรา เห็นใหม่ มันได้สถานะใหม่ มันจะเป็นปัจจุบันนี้ใหม่ มันจะมีโอกาสอย่างนี้ใหม่ ถ้ามีโอกาสอย่างนี้ เรามีโอกาสของเรา เราทำไมไม่ชวนขวายพอที่ว่าเราตายไปแล้วไปเกิดชาติใหม่ แล้วจะไปแก้ไขเอาใหม่ล่ะ อันนั้นเป็นความฝันนะ

ความจริงคือสภาวะกรรมที่สร้างมา มันจะบังคับตลอดไป แต่ความฝันเราก็คิดว่าเมื่อนั้นจะทำตัวอย่างนั้น ถึงเวลานั้นเราจะทำตัวอย่างนั้น มันคิดไปอนาคตไป ในปัจจุบันยังไม่ทำเลย อนาคตนะ มันเป็นสถานะใหม่ คุณติ คุณอย่างคนเกิดใหม่ นี่สถานะใหม่ แล้วคนเกิดใหม่ แต่ถ้ามันมีบุญมานะ มันให้เข้ามาถึงตัวเขาเองไง นี่คุณค่าของเราคือคุณค่าของใจ มันแก้ไขกันได้ที่นี่ แก้ไขได้ปฏิสนธิจิต จิตในหัวใจของเรา ถ้าเราแก้ไขได้มันจะไม่เกิดอีก มันจะไม่มีเชื้อขบไส้ใจ แล้วคนที่ไม่มีเชื้อขบไส้

คุณติ คุณอย่างพลังงานที่มันนิ่งอยู่นะ กับพลังงานที่มันพุ่งไปตลอดเวลา อันใดจะมีความสุขกว่ากัน พลังงานที่พุ่งออกไปคือจิตที่มันมีแรงขับ แรงบุญแรงกรรมนี้มันขบไส้ไปตลอดเวลา กับ

สิ่งที่พอ จิตที่พอ ที่มีพลังงานแล้วไม่เคลื่อนที่เลย นี่วิมุตติสุข แล้วใครเป็น? กระจกหรือตำราหรือ
ข้อเขียนใดๆ ไม่เป็น หัวใจที่ทุกข์อยู่นี้เป็น

หัวใจที่ทุกข์อยู่นี้แหละ ถ้ามันทำให้สะอาดได้มันก็เป็นพลังงานที่บริสุทธิ์ มันจะไม่ขับเคลื่อน
อีก มันจะมีความสุขขนาดไหนเทียบเคียงเอาสิ แล้วพลังงานนี้อยู่ที่เราในปัจจุบันนี้ ถ้าแก้ไขเดี๋ยวนี้
ก็ได้ ถ้าไม่แก้ไขเดี๋ยวนี้ก็อาศัยแต่พลังงานขับเคลื่อน แล้วก็วิ่งกันไปนะ ทุกข์นะ ทุกข์ร้อน เห็น
ใหม่ ผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติไปเกิดบนสวรรค์นะ ไม่อยากไปเลยเพราะอะไร เพราะมันต้องไปอยู่ที่นั่น
เวลายาวนานไป

แต่เราอ่านตำรากัน เราว่าที่นั่นเป็นสุข สวรรค์เป็นสุข อยากไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์
เป็นพรหม แต่เทวดาเขาก็อยากเกิดเป็นมนุษย์กัน เพราะอะไร เพราะได้ฟังธรรม ได้มีร่างกายบิ
บคั้นใจ เวลานั้นหิว เวลานั้นกระหาย มันเป็นความทุกข์ แต่ถ้าเป็นทิพย์นะ เวลานั้นมันก็อึดทนที่ สิ่ง
นี้เพราะมีร่างกาย เพราะมีจิตใจ ถึงทำให้เราตื่นตลอดเวลาเพราะอะไร เพราะโรคหิวมันบีบคั้นเรา
ตลอดเวลา เราต้องหาเลี้ยงมันตลอดเวลา ฉะนั้นถ้าทุกข์สุขมันก็เป็นอย่างนี้ตลอดเวลา มันเตือนเรา
ได้ไง

คนที่ไม่มีคัทเอาท์เตือน ไม่มีเซฟทีคัทคอยคัดหัวใจ เขาจะไม่มีโอกาส เรามีตลอดเวลา ว่า
ศาสนาสติเตือนตลอดเวลา แต่เราประมาทกันนะ เราประมาทชีวิตนะ ชีวิตเราไปเห็นแต่หน้าที่การ
งาน ไซ้! หน้าที่การงานมันเป็นหาปัจจัย แต่ชีวิตนี้มันมีโอกาสนะขนาดไหน เราทำได้ๆ เราอย่า
ประมาทในชีวิต ชีวิตมีคุณค่ามาก เอวัง